

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

CER-direktiivin kansallinen toimeenpano

Sidosryhmätilaisuus 12.12.2023

Ohjelma

Avaussanat

Eero Kytömaa, työryhmän puheenjohtaja

Sisäministeriö

Johanna Hakala, hallitusneuvos

Oikeusministeriö

Perttu Wasenius, neuvotteleva virkamies

Elinkeinoelämän keskusliitto

Markku Rajamäki, johtava asiantuntija, yritysturvallisuus ja riskienhallinta

Huoltovarmuuskeskus

Axel Hagelstam, johtaja, tutkimus- ja analyysiosasto

Q & A

1 EU:n turvallisuusunioni- strategia ja direktiivin tavoite

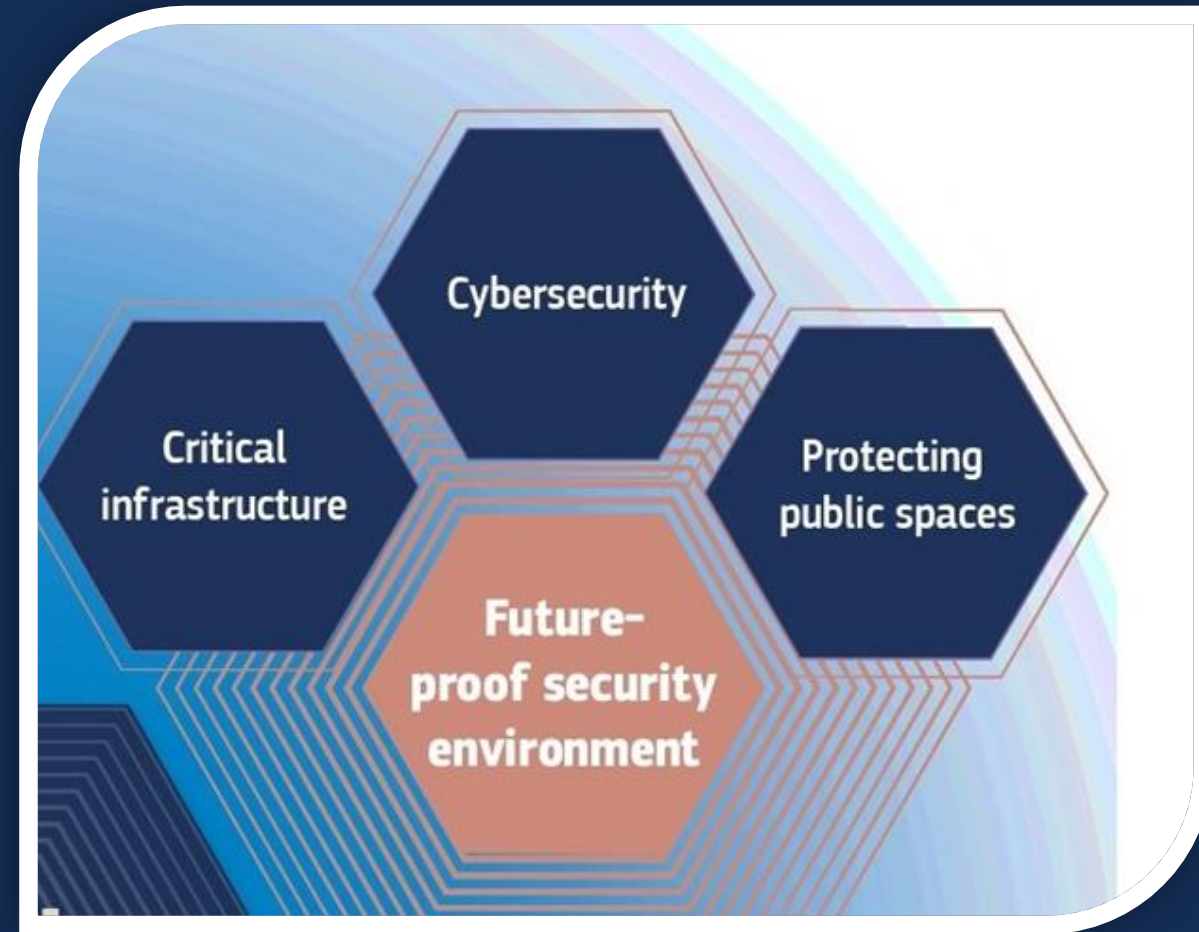
2 Kansallinen lainsäädäntöhanke

- Kansallinen toimintakehys
- Viranomaistoiminnan järjestäminen
- Direktiivin tehtävät kriittisille toimijoille

EU:n turvallisuusunionistrategia

11 sektoria

energia

liikenne

pankkiala

rahoitusmarkkinoiden
infrastruktuuri

terveys

juomavesi

jätevesi

digitaalinen infra

julkishallinto

avaruus

elintarvikkeiden tuotanto,
jalostus ja jakelu

1. Kriittisten toimijoiden tunnistaminen
2. Häiriönsietokyvyn, kriisinkestävyyden ja jatkuvuudenhallinnan vahvistaminen
3. Koordinaation ja yhteistyön tehostaminen

1. EU:n sisämarkkinoiden toimintavarmuuden parantuminen
2. Turvallisuusympäristön muutosten aiheuttamien vaikutusten hallinta

Mitä uutta jäsenvaltiolle?

- strategia
- kansallinen kriittisiä toimijoita koskeva riskiarvio
- kriittisten toimijoiden määrittäminen
- toimivaltaisen viranomaisen nimeäminen
- keskitetyn yhteyspisteen nimeäminen
- tuki kriittisille toimijoille
- jäsenmaiden välinen yhteistyö
- taustantarkastusten toteuttaminen
- valvonta- ja seurantaregiimin järjestäminen jäsenmaassa

Mitä uutta kriittisille toimijoille?

- riskinarvio
- kriisikestävyyssuunnitelmat
- tekniset, turvallisuus- ja organisatoriset toimenpiteet
- yhteyshenkilön nimeäminen
- poikkeamailmoitukset

Kansallinen toimeenpano ja direktiivin määräajat

Kansallinen lainsäädäntöhanke

Kansallinen toimeenpano

Direktiivin määräajat

2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Sidosryhmäkuuleminen 6/2023	HE luonnos ja kuulemiset 2/2024		Kansallinen strategia ja riskiarvio 1/2026	Kriittisten toimijoiden riskiarviot	Kansallisen yhteyspisteen raportti komissiolle 7/2028	Komission kertomukset euroopan parlamentille 7/2027 6/2029
Sidosryhmäkuuleminen 12/2023	HE eduskuntaan kevät/2024 Laki voimaan 10/2024		Kriittisten toimijoiden määrittäminen 7/2026			

Ajankohtaista lainsäädäntöhankkeessa

Lainsäädäntöhankkeen kansallinen kehys

1. Kriittisten toimijoiden häiriönsietokyvyn parantaminen
2. Kriittisiä toimijoita koskeva kansallinen riskinarviointi
3. Viranomaistoiminnan järjestäminen
4. Kriittisten toimijoiden määrittäminen

Yleislain valmistelu

- Ministeriöt ovat tunnistaneet sektoreiltaan valvontaviranomaiset ja muutostarpeet sektorikohtaiseen sääntelyyn
- Sisäministeriö on valmistellut yleislakia budjettilakina
 - *Laki yhteiskunnan kriittisen infrastruktuurin suojaamisesta ja häiriönsietokyvyn parantamisesta*
- Yleislaki määrittää kaikkia toimijoita koskevat ja direktiivistä johdettavat yhteiset vaatimukset sekä kriteerit ja keskeiset velvoitteet
- Yleislaissa määritetään viranomaistoiminta, huomioiden direktiivin edellyttämän strategia-, riskiarviointi-, yhteensovittamis- ja koordinaatiovelvoitteet

Hallitusohjelmakirjaukset ja CER-toimeenpano

1. Kansallisen turvallisuuden valtioneuvostotason johtamisen nykytilan arviointi
2. Kansallisen turvallisuuden strategia
3. Kriittisen infrastruktuurin suojaamisen parantaminen
4. Turvallisuusselvityksen käyttöalan laajentaminen
5. Ennakoiva varautuminen
hybridiuhkiin

Viranomaistoiminnan järjestäminen

Viranomaistehtävien järjestäminen

1. Hajautettu malli
2. **Koordinaatio- ja yhteensovittamismalli**
3. Keskitetty malli

Ministerityöryhmän linjaus 25.10.2023

Sisäministeriö

koordinoi ja ohjaa CER-direktiiviin liittyvää toimintaa Suomessa

Huoltovarmuuskeskus

nykyistä toimintaa tukeva yhteyspisterooli

Ministeriöt

vastaavat omista sektoreistaan kriittisen infran valvonnassa ja toimijoiden tunnistamisessa

Sisäministeriön toimialan synergiat CER-toiminnassa

Kriittisten toimijoiden tunnistaminen

Sektoriministeriö vastaa CER-kriittisten toimijoiden tunnistamisesta. **SM** koordinoi ja ohjaa toimintaa

Kriisinkestävyyden parantamistoimet

Toteutetaan tunnistettujen **CER-kriittisten** toimijoiden kriisinkestävyyden parantamistoimet (riskiarvio, taustatarkastukset ym.)

HVK tukee kriittisiä toimijoita joita **sektoriministeriö** valvoo ja ohjaa **SM:n** koordinaatiossa

Varautumistoimet ja viranomaisyhteistyö

Tarkemmat kansalliset uhkarviot ja niihin liittyvää tiedonhankintaa toteutetaan mm. **tiedusteluviranomaisten** ja **poliisin** toimivaltuuksilla

Yhteistyö kriittisten toimijoiden kanssa keskeistä

Tilannekuva tarkentuu ja antaa perusteet varautumiselle mahdollisen uhka- tai rikostilanteen estämiseksi

Estäminen ja esitutkinta

Konkreettinen häiriötilanne voi muodostaa **poliisitehtävän**, jonka keskiössä lisävahinkojen estäminen yhdessä **pelastustoimen** kanssa sekä poliisijohtoinen esitutkinta

Rajat ylittävästä häiriötilanteesta voidaan raportoida muille jäsenvaltioille tai komissiolle

Yleislaki ja HE-luonnos

Yleislain rakenne

1 luku: Yleiset säännökset

2 luku: Yleinen ohjaus ja kehittäminen

3 luku: Kriittisten toimijoiden määrittäminen ja kriittisiä toimijoita koskevat
yleiset vaatimukset

4 luku: Kriittisen toimijan poikkeamailmoitus

5 luku: Valvonta

6 luku: Erinäiset säännökset

Kriittisen toimijan määrittämisen yhtenäinen kriteeristö

- Yksityinen tai julkinen yhteisö taikka sen toiminnallinen osa, jos:
 - tarjoaa yhtä tai useampaa yhteiskunnan toimintakyvyn kannalta keskeistä palvelua;
 - toimija toimii ja sen omistama, hallinnassa oleva tai käyttämä kriittinen infrastruktuuri sijaitsee Suomen alueella; sekä
 - poikkeamalla olisi **merkittäviä haitallisia vaikutuksia**
 - » toimijan yhden tai useamman kyseisen keskeisen palvelun tarjoamiseen tai
 - » muiden keskeisten palvelujen tarjoamiseen palvelusta riippuvaisilla toimialoilla.
- Perusteena kansallinen strategia ja riskiarvio
- NIS2 –velvoitteet koskevat tämän lain mukaisesti tunnistettuja toimijoita

Tehtävät kriittisille toimijoille

12 Artikla

Kriittisten toimijoiden suorittama riskinarviointi

Yleislain §

- Arvioinnissa huomioitava kansallinen riskinarvio ja kaikki riskit, jotka voivat estää tarjoamasta olennaisia palveluja
- Huomioitava laajasti kaikki luonnon ja ihmisen aiheuttamat riskit ml. hybridivaikuttaminen
- Huomioitava missä määrin muut kriittiset toimijat ovat riippuvaisia ko. keskeisestä palvelusta
- Riskiarviona voidaan hyödyntää muita riskiarvioita ja varautumistoimia, jotka perustuvat säädöksiin ja ovat relevantteja kriittisen toimijan riskinarvioinnissa
- Toimivaltainen viranomainen voi vahvistaa olemassa olevan riskiarvion soveltuvuuden CER-riskiarvioksi

13 Artikla

Kriittisten toimijoiden toimenpiteet
häiriönsietokyvyn varmistamiseksi

Yleislain §

- Kriittisten toimijoiden on toteutettava asianmukaisia ja oikeasuhtaisia teknisiä, turvallisuuteen liittyviä ja organisatorisia toimenpiteitä
- Tässä tarkoituksessa laaditaan häiriönsietokykyä koskeva suunnitelma
 - Tilojen ja kriittisen infran fyysinen suojaaminen
 - Toimenpiteet poikkeamisen seurauksiin ja häiriötilanteisiin vastaamiseksi, torjumiseksi
 - Toimenpiteet poikkeamisista palautumiseksi
 - Henkilöstöturvallisuus
 - » kriittisen henkilöstön määrittelyssä on huomioitava myös ulkopuolisten palveluntarjoajien henkilöstö
- Kriittisten toimijoiden nimettävä yhteyshenkilöt toimivaltaisille viranomaisille
- Aiempia suunnitelmia ja tehtyjä toimenpiteitä voidaan hyödyntää CER-toimenpiteinä

15 Artikla

Poikkeamista ilmoittaminen

Yleislain §

- Kriittinen toimija ilmoittaa pykälässä mainitulle taholle poikkeamasta, joka häiritsee tai voi häiritä keskeisten palveluiden tarjoamista
 - Ensi-ilmoitus tehtävä viimeistään 24 tunnin kuluessa
 - Yksityiskohtainen raportti poikkeamasta kuukauden kuluessa
- Ensi-ilmoituksessa erityisesti:
 - Tieto havainnosta ja arvio mahdollisesta syystä
 - Käyttäjien lukumäärä ja osuus, joihin häiriö vaikuttaa
 - Häiriön kesto
 - Häiriön maantieteellinen vaikutusalue
- NIS2 ja CER –direktiivit edellyttävät synergioita ilmoitusmenettelyjen kanssa
- Häiriöstä ilmoitetaan komissiolle, jos se koskee yli kuutta jäsenvaltiota

17 ja 18 Artiklat

Euroopan kannalta erityisen
merkittävät kriittiset toimijat

Sisäministeriö

Inrikesministeriet

Kirkkokatu 12, Helsinki
PL 26, 00023 Valtioneuvosto
Vaihde 0295 480 171
www.intermin.fi